

get og ikke engang ønskede at stemme paa den faldne Kandidat. Dertil svarede Forpagteren, at han maatte strax opfige ham, og det skete. Endvidere sagde Forpagteren til ham: "Slipper Du ogsaa godt fra mig, kan Du ikke slippe fra Guds-herren; der vil komme et Cirkulære til Dig om at stemme paa Grev Holstein." Det kom ogsaa; Manden eftertænkte den Sag nærmere og lod sig virkelig bevæge til at sende Cirkulæret tilbage med Paategning om, at han vilde stemme paa Grev Holstein. Det er meget muligt, at det ikke har været Hovedhensigten i alt Fald at udøve noget Tryk paa den paagjældende Mand, men Faktum er, at det er blevet Tilfældet. Jeg skal her gjen-tage, hvad jeg forleden i en anden Anledning til-lod mig at yttre, at vi maa søge her at holde os fri saalænge som muligt for de engleste Tilstande, som det ærede Medlem omtalte saa rosende. Lad os se, at Forholdet bliver saaledes, at enhver Valger frit kan stemme efter sin Overbevisning, enten han er i en høj eller lav Stilling, og et-hvert Forsøg, der gjøres paa at gjøre Indgrib heri, fortjener at imødegås. Jeg har nu den Mening, og jeg tror, at mange af dette Things Medlemmer ere enige med mig deri, at et saa-dant Tryk, som her er udøvet i det Mindre, kan udøves i et saadant Omfang, at det bliver al-deles nødvendigt at fastsætte Valget, fordi det i Virkeligheden ikke er frit. I dette Tilfælde fore-ligger der, som sagt, ingen Grund dertil. Jeg kan ikke gaa saavidt som min ærede Sidemand til Spøire, at, naar blot enkelte Mænd ere paavirkede paa ulovlig Maade, saa er hele Valget ugyldigt. Men dersom der i større Omfang eller større Ud-strækning er udført slige Valgmæssigheder eller Agi-tationer, saa kan og skal det blive nødvendigt at fastsætte Valget i saadanne Tilfælde. I dette Til-fælde er der imidlertid, som sagt, ingen Grund dertil, saameget mindre, som det ikke er paaklaget og heller ikke konstateret, at der er udøvet noget Tryk fra den valgte Kandidats Side. Dette er, forekommer det mig, Noget, der fortjener at konstateres.

Stenbæk: Udvalgets Flertal erklærer — som nævnt af den ærede Ordfører — at det har viist sig, at de faktiskste Omstændigheder i Valg-klagen i det Væsentlige have været rigtige, og jeg har ogsaa altid ment, at det nok skulde vise sig at være Tilfældet. Der staar: „i det Væsent-lige“, det har nemlig viist sig, at en Klage var ubegrundet, nogle ganske enkelte stille sig i et andet og mildere Lys — mener Flertallet — end det, hvori Klageren har set dem, men der er saa andre Klagepunkter — og det er de væsent-ligste og vigtigste — som Flertallet indrømmer kunne have deres Betydning; men, siger Flertallet, de ere ikke af en saadan Væsentlighed, at de kunne antages at have udøvet nogen afgjørende Indflydelse paa Valget. Jeg vil tro Flertallet

paa Ordet, det staar vistnok saaledes for det, at det ikke antager, at de have øvet nogen afgjørende Indflydelse, men jeg antager nu det Modsatte. Mit nære Kjenndskab til Kredsen og til, hvad der vører sig derude, bestyrker mig i min Antagelse. Det er fremdeles min Mening, hvad jeg udtalte, da vi forrige Gang havde dette Valg for, at, hvis det havde været et frit Valg, vilde Udfaldet være blevet det Modsatte af det, det er blevet. Der har været øvet et temmelig stærkt Tryk før, men et større denne Gang. Spørgsmaalet er imidlertid, om man kan bevise, at der er 173, som have ladet sig drive til den modsatte Side ved dette Tryk. Flertallet peger paa, at nogle Gudsforvaltere og Forpagtere have rettet for-skjellige Opfordringer til Valgere. Det siges, at der har været øvet Tryk derude, og det ind-rømmes, at, hvis det havde været drevet i en større Udstrækning, kunde det have øvet Indflydelse; men det siges saa mod Slutningen, at det ikke findes, at dette Tryk har været tilføede i den Ud-strækning, at det vilde være rigtigt af den Grund at forfaste Valget. Vi se altsaa, at det frem-gaar af Forhørene, at her har været øvet et Tryk, og det kan bevises; men det kan ikke be-vises, at Trykket har været øvet imod — som jeg nævnte — 173, thi vi kunne jo let indse, at den fattige Mand, som er bange for sin Godseier og sin Gudsforvalter ved Valgene, maa vel ogsaa være bange for at viden mod ham. Men vi kunne jo ogsaa nok indse, at kan det f. Ex. be-vises, at der i en By har været een fattig Mand, som ved Tryk har ladet sig drive over i en mod-sat Leir, saa kan der ogsaa være 10 eller 20, om hvem det gælder. Men i det Sogn, hvor jeg nærmest er kjendt, Boeslunde Sogn, ved jeg, at mange Husmænd bleve hjemme, som ellers have stemt til venstre Side i Skjelskør, og Grunden var den, at de havde faaet denne Opfordring fra Gæpe Guds; men gif det saaledes i eet Sogn, saa kan det være gaaet ligesaa i flere. Det er min Mening, at der helst burde finde et nyt Valg Sted, og jeg besyrtres i denne Mening berøed, at der staar i Betænkningen, at de Paagjældende have erklæret til Retsprotokollen, at det ikke har været deres Hensigt at udøve et Tryk. Naar det kommer ud omkring, og Husmændene i Skjelskørkredsen faae at vide, at det ingenlunde har været disse Mænds Hensigt at øve et Tryk, og kunne komme til at tro, at disse Mænd ville staa ved deres Ord, saa kunne Husmændene maaske sige til sig selv: Saa have vi maaske misforstaaet det før. Det er faktisk, at mange Husmænd have forstaaet disse Opfordringer saa-ledes, at de helst maatte blive hjemme eller ogsaa stemme til Spøire; men naar de nu faae, at det var en Misforstaaelse, saa var der Udsigt til, at Folk kunde møde talrigt, og at det kunde blive et frit Valg. Viste det sig saa ved dette frie Valg at Spøire har Flertal i Kredsen, ja saa skal Spøire